

28 grudnia 2018 roku Sejm przyjął, a 30 grudnia 2018 r. Prezydent RP podpisał ustawę o zmianie ustawy o podatku akcyzowym oraz niektórych innych ustaw, czyli tzw. „ustawę prądową”. Akt wszedł w życie z dniem ogłoszenia, tj. 31 grudnia 2018 r., z mocą od 1 stycznia 2019 roku.

Projekt tej ustawy, przygotowany przez Radę Ministrów, został złożony w Sejmie 21 grudnia 2018 roku. Natomiast 27 grudnia Rada Ministrów przekazała autopoprawkę, która znacząco rozbudowała jego treść – z 2 do 12 stron.

Zmiany w stawkach

Ustawa obniżyła podstawową stawkę akcyzy na energię elektryczną – z dotychczasowych 20 złotych za megawatogodzinę do kwoty 5 złotych. Ponadto została obniżona opłata przejściowa, czyli opłata dystrybucyjna ustanowiona na potrzeby pokrycia strat powstałych u dostawców w związku z wycofaniem w przeszłości kontraktów długoterminowych, przeznaczana głównie na inwestycje w energetyce. Dla gospodarstw domowych obniżka ta wyniesie ok. 95% dotychczasowej jej wysokości.

Krajowy System Zielonych Inwestycji

Zmiany dotknęły istniejącego już Krajowego Systemu Zielonych Inwestycji. Teraz 20% środków uzyskanych w wyniku przeprowadzenia aukcji uprawnień do emisji gazów cieplarnianych dla instalacji wytwarzającej energię elektryczną będzie przeznaczone na wyodrębnione subkonto w ramach Rachunku klimatycznego, prowadzonego przez Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej. Środki te będą mogły być przeznaczone tylko i wyłącznie na tzw. inwestycje prośrodowiskowe. Rodzaje programów i projektów przeznaczonych do realizacji w poszczególnych obszarach zostaną określone w rozporządzeniach. Jak szacuje Ministerstwo Energii, w ramach Systemu do dyspozycji będzie kwota ok. 1 mld zł.

Usztywnienie cen

Po pierwsze, w 2019 roku przedsiębiorstwo energetyczne zajmujące się przesyłem lub dystrybucją energii elektrycznej określa ceny i stawki opłat brutto w wysokości nie wyższej niż ceny i stawki opłat brutto stosowane w dniu 31 grudnia 2018 r., uwzględniając zmniejszenie stawek opłaty przejściowej.

Po drugie – co dużo ważniejsze z perspektywy odbiorców energii elektrycznej – przedsiębiorstwa energetyczne zajmujące się obrotem energią elektryczną określają ceny i stawki w wysokości nie wyższej niż ceny i stawki opłat brutto stosowane w dniu 30 czerwca 2018 r., uwzględniając zmniejszenie stawki podatku akcyzowego na energię elektryczną. Przedsiębiorstwo energetyczne jest obowiązane do uwzględnienia wyżej opisanych cen i stawek opłat w rozliczeniu z odbiorcą za okres od dnia 1 stycznia 2019 r.

Teraz czas na zmiany najistotniejsze z punktu widzenia samorządów. Mianowicie przedsiębiorstwo energetyczne wykonujące działalność gospodarczą w zakresie obrotu energią elektryczną, które po dniu 30 czerwca 2018 r. zawarło umowy sprzedaży energii elektrycznej lub umowy kompleksowe z ceną lub stawką opłaty wyższą od ceny lub stawki opłaty wynikającej z ostatnio obowiązującej umowy albo po raz pierwszy z odbiorcą końcowym, z ceną lub stawką opłaty wyższą niż cena lub stawka opłaty wskazana w taryfie lub cenniku energii elektrycznej stosowaną w dniu 30 czerwca 2018 r., uwzględniając zmniejszenie stawki podatku akcyzowego na energię elektryczną – jest obowiązane do zmiany warunków

tej umowy nie później niż do dnia 1 kwietnia 2019 r., ze skutkiem od dnia 1 stycznia 2019 roku.

Wyżej wskazana zmiana warunków umowy następuje poprzez zmianę ceny energii elektrycznej na cenę nie wyższą niż wskazana w taryfie lub cenniku energii elektrycznej, stosowaną w dniu 30 czerwca 2018 r., przy uwzględnieniu zmniejszenia stawki podatku akcyzowego na energię elektryczną.

Pojawia się w związku z tym kilka wątpliwości. Najważniejsze z nich to: dopuszczalność negocjacji z przedsiębiorstwem energetycznym przy zmianie umowy oraz kwestia rozliczenia nadpłaty za okres od 1 stycznia 2019 r. do dnia zmiany umowy. Kwestie te będą na pewno przedmiotem debaty w ciągu najbliższych tygodni.

Wsparcie z tytułu usztywnienia

Fundusz Wypłaty Różnicy Cen – tak nazywa się państwowy fundusz celowy, z którego finansowane będą wypłaty kwot różnicy cen, o których wypłatę może się zwrócić do Zarządcy Rozliczeń S.A.

przedsiębiorstwo energetyczne zajmujące się obrotem energią elektryczną lub jej dystrybucją. Czym są owe „kwoty różnicy cen”? Otóż są to kwoty na pokrycie różnicy między ceną wskazaną w taryfie lub cenniku energii elektrycznej opłat brutto stosowaną w dniu 30 czerwca 2018 r., a średnioważoną ceną energii elektrycznej na rynku hurtowym, obliczoną zgodnie ze wzorem określonym w rozporządzeniu wydanym przez ministra właściwego do spraw energii. Minister wydając akt wykonawczy weźmie pod uwagę wartość unikniętego wzrostu cen energii elektrycznej oraz interes przedsiębiorstw energetycznych wykonujących działalność gospodarczą w zakresie obrotu energią elektryczną lub dystrybucji energii elektrycznej.

Źródłem finansowania Funduszu będą głównie środki uzyskane w wyniku przeprowadzenia aukcji uprawnień do emisji gazów cieplarnianych dla instalacji wytwarzającej energię elektryczną – aż 80% tych środków zostanie przeznaczonych na rzecz Funduszu (pozostałe 20% wesprze Krajowy Fundusz Zielonych Inwestycji, o którym powyżej). Natomiast w przypadku gdy kwota środków na rachunku Funduszu będzie niewystarczająca na wypłatę kwot różnic cen, zarządca rozliczeń cen będzie mógł czasowo pokryć niewystarczającą kwotę środków na tę wypłatę ze środków zgromadzonych na rachunku opłaty przejściowej albo opłaty OZE – jeżeli nie spowoduje to niewykonania zobowiązań wynikających z tych ustaw. Wykorzystane w ten sposób środki będą podlegały zwrotowi w pełnej wysokości.

Sankcje

Ustawodawca przewidział kary dla przedsiębiorstw energetycznych, które będzie mógł nakładać Prezes Urzędu Regulacji Energetyki w drodze decyzji administracyjnej. Wysokość kary pieniężnej nie będzie mogła przekroczyć 5% przychodu ukaranego przedsiębiorcy, wynikającego z działalności koncesjonowanej, osiągniętego w poprzednim roku podatkowym. Za co będzie można nałożyć karę? Za niedochowanie obowiązków związanych z powrotem do wcześniejszych cen i opłat lub niedokonanie korekty otrzymanej kwoty różnicy ceny po uzyskaniu potwierdzenia danych od operatora lub operatorów systemów dystrybucyjnych o wolumenie sprzedanej energii elektrycznej za okres od dnia 1 stycznia 2019 r. do dnia 31 grudnia 2019 roku.

Z ustawą można zapoznać się pod adresem: www.dziennikustaw.gov.pl